

***Lite om KFUM Kristianstads
baskethistoria***

åren 1951 och 1965

Först ett utdrag ur

**GRABBEN
FRÅN GAMLA
ÖSTERMALM**

**EN NOSTALGISK RESA
GENOM
BARN- OCH UNGDOMSÅREN
1939 - 1952
I EN FANTASTISK DEL
AV KRISTIANSTAD**

**Del 1 - Historisk återblick och utveckling samt dagens Gamla Östermalm
Del 2 - Nå, vad var det nu som hände åren 1939 till 1952?**

**AV
"GRABBEN"
ROLAND JÖNSSON**

1951

En ny bollsport kommer till stan - basket

I augusti 1951 kom två unga amerikansk grabbar upp till sekreteraren Per-Olof Jacobsson på KFUM och undrade om man inte i föreningen var intresserad av att lära sig basketboll.

De två unga grabbarna var mormonmissionärer i Kristianstad. De hade svenskt påbrå och hette Marcus Holmgren och Grant Pettersson.

Frågan diskuterades bland oss fridrottskillar. Vi funderade på det några dagar och tyckte att det påminde lite om det vi hade spelat i skolan – korgboll. Men i korgboll hade vi ungefär samma regler som i handboll förutom att man skulle kasta bollen i en metallkorg som satt högst upp på en ställning för höjdhopp inomhus.

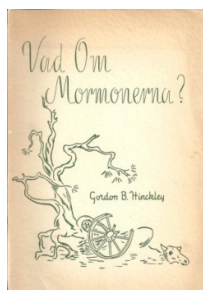
Basket verkade dock intressant så vi ville gärna höra mera om spelet. Vi fick träffa missionärerna vid ett möte uppe på föreningen på Östra Storgatan 24.

De berättade om regler och sina erfarenheter av spelet från sina high schools och universitet i USA. De berättade också för oss vad man behövde för att spela basket, ställningar med korg och nät, lämplig plan och boll, men något sådan utrustning fanns ju inte i sta´ns sporthallar eller i skolornas idrottssalar.

Korgboll utomhus

Vi fick som info en bok om mormonerna av missionärsgrabbarna, så att vi skulle kunna lära oss mer om deras samfund. Jag har den faktiskt kvar fortfarande.

Åter till basketen. Vi förstod av den information vi fått av missionärerna att det var en stor sport i deras hemland USA. Varför skulle vi inte kunna pröva på det här i Kristianstad också tyckte vi. Sagt och gjort, nu måste vi skaffa oss två basketställningar, korgar, nät och boll. Boll var inget problem, den skulle missionärerna ordna från mormonernas huvudsäte i Stockholm. Ställning, korg och nät då? Och regler?

Jag lyckades ta reda på att basket hade man redan börjat spela i Stockholm. Flera KFUM-föreningar där hade tagit upp det på sitt program. KFUM Söder t.ex. hade lirat basket i flera år. Jag ringde upp på P-O Jacobssons expedition och fick tag i en person som kunde ge svar. Det visade sig att basket redan var en sektion inom Svenska Handbollsförbundet och att de hade stencilerade regler på svenska som man kunde köpa. Vi hade av missionärerna också fått veta att man skulle föra protokoll under matcherna. Jag ritade och maskinskrev ett protokoll efter missionärernas anvisningar.

Virke och spik till ställningarna fick vi av brorsan. Rundjärn, lagom grovt, ordnade brorsans kompis Kaj på sitt jobb Otto Mohlins. Vi fick det bockat till en ring hos smed Ohlsson vid gamla brandstationen. Nät ordnade vi genom att cykla ner till Åhus och leta efter gammalt avlagt fisknät som flutit i land på stranden. Sånt fanns det gott om där. Med hjälp av brorsans cykelkärra transporterade vi de långa 4" fyrkantbjälkarna upp till trädallén i Östra Boulevarden utanför folksköket mitt emot KFUM.

Sedan började vi bygga ställningarna efter de regler och anvisningar vi fått från Stockholm samt missionärernas råd. Vi mätte, sågade, spikade och monterade glada i hågen. Allt eftersom ställningarna växte i höjden fick vi stå på stegar och bygga. Vi tillverkade båda ställningarna under en helg, dock drog det in på sena kvällarna. Ingen, varken den lilla trafik som då var på Östra Boulevarden, gående, besökare till folksköket eller de som bodde i närheten blev störda. Alla var dock mycket nyfikna och åskådare hade vi hela dagarna. På söndag kväll när allt var klart bar vi in ställningarna på KFUMs gård. Gissa om ställningarna va´ tunga? Vi slet som djur den lilla bit det gällde.

Missionärerna hade nu fått reda på att mormonerna hade ett collegelag som åkte runt och uppvisningsspelade för att göra reklam för sporten. Förutsättningen för att de skulle komma var dock att man kunde få ihop ett lokalt lag som de kunde spela mot. Hur skulle vi nu kunna ordna detta?

Det var vi, några tappra friidrottare, som var pigga på att spela match, men vi var inte tillräckligt många. Jag ringde runt till några handbollsspelare i staden och frågade om de kunde tänka sig ställa upp. Jag frågade "Stockis", Åke Moberg och några till, men ingen var pigg på det. I och för sig kan jag nu idag förstå dem.

Om matchen blev av skulle vi spela inför publik och i Sporthallen på Södra Kasern. De tänkte kanske att det inte var så roligt om man gjorde bort sig. Nåväl vi fick i alla fall med oss Uno Kvist, min barndomskamrat från Fästningsgatan. Så hade vi då ett lag. I vårt lag ingick också de två mormongrabbarna från Kristianstad. Men fina blev de.

"Grabben",
Marcus
Holmgren
(mormon
missionär)
och min
bror Anders.
Plats:
Trädgården,
Sveagatan
10.

Våra basketställningar transporterades från KFUM:s gård till Sporthallen på Södra Kasern. Matchen spelades den 17 oktober. Det kom cirka 200 personer och tittade på. Troligen mest av nyfikenhet på denna nya bollsport i Kristianstad. Vi hade gjort bra reklam via tidningar och annat. Opartiska domare hade våra motståndare med sig.

Matchen startade och ganska snabbt visade det nationella mormonlaget hur basket skulle spelas. Det var en uppvisning i teknik och bolltrolleri utan motstycke.

Vi gjorde så gott vi kunde men blev i det närmaste utspelade. Resultat 44-14 till mormonlaget. Dock tyckte våra motståndare efter matchen att vi hade gjort en bra insats, och efter det beskedet var vi nöjda.

En ny sport, basketboll, hade introducerats i Kristianstad. IFK Kristianstads dåvarande handbollsbas Oscar Meijer intervjuades av Bladet efter matchen och sa´ att han inte trodde att denna bollsport hade någon framtid i Sverige. Att han hade fel har ju sedan utvecklingen av sporten i landet visat.

1965

I augusti började jag som gymnastiklärare på Rönnowskolan i Åhus. Eftersom jag i unga år varit aktiv i friidrott i KFUM Kristianstad och nu sedan ett antal år spelat och varit tränare i basketboll, kontaktade jag KFUM:s IA:s ordförande Folke Lilja. Jag frågade honom om vi kunde starta basket i KFUM. Han svarade utan större eftertanke ja, eftersom han ju varit ansvarig för det som hände på basketfronten redan 1951 och kände väl till sporten.

Vi startade träningen i läroverkets gymnastikal där så småningom också matcherna gick, men ganska snart fick vi tillgång till Centralskolans gymnastiksal. Denna tyckte vi var mycket bättre så den blev vår "hemmaplan".

Vi började med att träna två gånger i veckan, men det blev ganska snart tre gånger. Intresset var enormt stort. Det var mest friidrottskillar och som deltog, men även andra intresserade kom och tränade.

Naturligtvis kom frågan om seriespel upp tidigt. Efter tillstånd från Folke Lilja - det kostade ju pengar med resor o.a. - anmälde vi oss till seriespel. Vi startade i division III Skåne, som var lägsta serien.

Andra lag i serien var BK Hercules, Heleneholms IF lag I och II och MAI II från Malmö, F 5 (flyget) Ljungbyhed, IFK Helsingborg lag II samt Spyken från Lund.

Några av de första tidningsurklippen:

Från KORGKANTEN

UNDER DENNA rubrik kommer vi ibland att mötas med basketnyheter och sammansättningar rörande basketboll, sedan det nu blivit en ny sport i "Lilla Paris". KFUM har ju startat med ett lag i division III, Skåne, det första från östra Skåne, och får väl här försöka visa vad vi i denna del av Skåneland har att ge i basketboll.

HUR ÄR DA det nationella seriesystemet i basket uppbyggt? Ja, man har två allvenskor, norra och södra, är segraren i de båda möta tillkännans med resp. serierna tvår och går upp om mästarstiteln. Detta års svenska mästare var KFUM Alvik, som förmodligen kommer att dominera svensk baskettopp några år framåt. De har nämligen ett mycket kvalificerat lag med flera lands-

VAR LANDSKAPSSERIE, div III, Skåne, som endast är ett spelår gammal, har i år följande deltagare: Hercules, Malmö, Lands Privata Elementarokola ("Spyken"), F 5 Ljungbyhed, IFK Helsingborg II, MAI II, Heleneholms IF, Malmö, De II samt KFUM Kristianstad, Heleneholms IF kommer från div. III, men blev ej nedflyttat på vanligt sätt, enär de blev trea i fjol i den serien. Man tyckte sig emellertid inte ha råd med de långa resor som div. II-deltagande medför. Hercules blev i fjol trea i denna grupp, och är ett ungt lag med goda basketspelare. "Spyken" är Hæson KFUMs nya lag för året. F 5 har för två år sedan spelat i div. II, men rosade inte tillan i fjol precis detta till trots. Man hannade på näst sista platsen förra säsongen. Andralagen från ovan nämnda föreningar räknas inte in i de officiella prislister och kan således icke flyttas upp, men spela med får de.

I VART SKÅNE finns desutom en damserie, i vilken IK Eos, Lund, "Spyken", Heleneholm, Lugl och IFK Helsingborg deltar. Denna är ny för året. Juniorena spelar i Skånska Juniorserien med IFK Helsingborg, IK Eos, Hercules, Förberedande Fålt-flygareskolan (FOFS), Ljungbyhed samt Heleneholm som startande lag.

KFUM:s första hemmamatch i basketboll

I morgon möter KFUM Heleneholms IF lag II i sin första hemmamatch i division III. Detta är också premiär för Kristianstad vad det gäller seriebasket. Matchen, som spelas på Läröverket, blir av allt att döma jämn i det att båda lagen, som förut i år endast avvekret var sin seriematch (borta mot F 5), och här vunnit med ungefär lika stora siffror, torde det vara ytterst svårt att tipsa segraren. KFUM, som har en hel del goda spelare, får ta fram det bästa spelet så att de båda poängen stannar hos hemmalaget. En intressant debut för KFUM gör Jaan Teer, som dessutom leder KFUM:arnas träning.

Man bör i detta sammanhang också påpeka att de två bästa lagen i div. III från i fjol ej startat detta år av olika anledningar, och dessa lag var Tomella BK samt Håby IFK, vilka villar på lagrarna till vidare.

ATT TIPPA segrarna i de olika grupperna avstår vi tills vidare ifrån. Men hoppas att KFUM:s premiär borta mot F 5 på fredagkväll blir lycklig. Första hemmamatchen blir mot Heleneholms IIa lördagen den 2 oktober, till vilken match vi senare har anledning återkomma.

SST 69 rad.
omkr. 15/9-65.

KFUM Kristianstad vann mot F 5

Måndagens basketbollmatch mellan F 5 och KFUM, Kristianstad, i Herrevads kloster blev en spännande uppgörelse mellan två jämgoda lag. F 5 öppnade mycket starkt och ade en ganska god ledning vid halvtid, då de ledde med 21-19. I andra halvlek kom emellertid KFUM upp sig och vann matchen med 35-25.

KFUM har ett ganska nytt basketbollar, som består av grabbar, som tränar målmedvetet och har bra kondition. Det var också detta som avgjorde matchen. Bäste målskytt var Roland Jönsson, KFUM, med 14 p. KFUM Kristianstad har det ganska svårt ekonomiskt, och det är ett gott bevis för lagets intresse för sporten att grabbarna gärna själv betalar resorna ur egen ficka.

Premiärvinst för KFUM i basketboll

I måndagskväll spelade KFUM sin första match i Ljungbyhed, närmare bestämt på Herrevads kloster, som är hemmabana för F 5. Denna premiär i division III blev lyckosam. Man vann med 35-25 efter en F 5-ledning i pausen på 21-13.

I första halvlek öppnade KFUM:arna mycket nervöst, helt premiärenligt, och de mera rutinerade flygarna tog en ledning på 11-7 efter 6 minuters spel. I 16 minuten var ställningen dock mera jämn, sedan man tagit sig samman i KFUM-leden. F 5 ledde då med 18-13. I halvtid hade emellertid flygarna ökat på sina poäng ytterligare.

När man spelat 7 minuter av andra halvlek hade matchen svängt och Kristianstads pojkarne ledde med 23-21. Jan-Olof Wallgren var den som framför andra visade framfötterna. Hans kombinationsspel med Anders Usher och Bo Hansen var snabbt och fyndigt. Ända in i andra halvlekens 18:e minut stod det 25-25 och man undrade hur det hela skulle sluta. Skulle KFUM:arna klara den väntade flygarespurten? Men, det blev i stället pojkarne från "Lilla Paris" som spurade och på 4 minuter, som återstod av matchtiden, tillverkade ytterligare 10 poäng. Slutställning 35-25 i KFUM-favor - en välkomnad vinst och 2 poäng i serien.

Poänggivare för KFUM: Roland Jönsson, 14, Jan-Olof Wallgren 12, Henry Håkansson 4, Bo Hansen 3 och Sivert Gardell 2 p.

F 5: K. Backryd 13, S. Håger 7 och A. Carlsson 5 p.

Bra domare var K. Vaheer och Kenneth Johansson, Helsingborg, inför ett 30-tal åskådare.

Vi får se KFUM:arna i första hemmamatchen på lördag kl. 18.00 i Läröverket mot Heleneholms IF från Malmö.

SST 48 rad.
omkr. 29/9-65.

2/10.

SST 18 rad

Damerna började 1966. Juniorer, flickor och pojkar likaså.

Här ett tidningsurklipp från 1966:

BASKET en sport som gått hem i Kristianstad

Basketboll. Det är den yngsta idrottsgrenen i Kristianstad. Drygt ett år har KFUM Kristianstad haft basket på programmet. Men det är en sport som gått hem hos kristianstadsungdomen. Intresset är stort och när seriespelet står för dörren kommer KFUM att släppa två lag i elden. A-laget i div. III och B-laget i en div. IV-serie som består av lag från kristianstadstrakten.

Bas för hela basketverksamheten är Roland Jönsson, tillika nyvald ordförande i Skånes Basketbollförbund. Han är en verklig förespråkare för basket. Kom från Hörby till Kristianstad i fjor höstas. Och fann att basketboll inte hade införts i staden. Roland Jönsson beslöt att ändra på den saken. Förhörde sig om intresset och i samråd med KFUM utlystes ett möte där uppåt ett 35-tal intresserade kom.

Man började träna så smått och intresset bland ungdomarna var så stort att man genast satte upp ett lag och började spela i div. III. Det blev en fjärdeplacering. Men i år är man betydligt bättre rustade. Har fått ypperliga nyförvärv i två amerikanska studenter på Önnestads folkhögskola. Namnen är Kennet Hostetter och Daniel Viets. De är spelklara till seriestarten på lördag hemma mot Malmölaget Heleneholm och enligt Roland Jönsson två spelare som håller allsvensk klass.

— Jag håller Daniel Viets som en av skånes absolut bästa basketbollspelare, säger basen Roland

Jönsson. Båda har i hemlandet spelat mycket avancerad basketboll och det skall bli intressant att se hur de kommer att lyckas i de svenska serierna.

★ Han införde basket i Kristianstad — Roland Jönsson. Spelande tränare i KFUM.

Dessutom kommer Lars Davidsson —f.n. rekryt på A3 — att representera KFUM i vinter. Han har tidigare spelat för div. II-laget Lindesberg.

★ SERIESEGER

KFUM Kristianstad hade kalkylerat med serieseger denna säsong. Men det gör man inte längre trots att laget är förstärkt. Det är nämligen så att MAI drog sig hastigt och lustigt ur allsvenskan och sju av spelarna gick över till Herkules — som spelar i samma serie som KFUM.

Basketboll kommer att utvecklas till en året-runt-sport. Stadens styrande myndigheter har varit välvilligt inställda till den nya sporten och anlagt en asfalterad plan på idrottsplatsen där man kommer att spela basket om sommaren. Roland Jönsson funderar också på att försöka få igång en utomhusserie.

Så nog har Roland Jönssons idé med att införa basketboll i Kristianstad gått hem.

HALIN

★ Här har vi KFUM Kristianstads basketgång som siktar högt inför den stundande seriestarten i div. III.

SST torsd. 20/10-66.